

דְּשָׁמָא דָּא ומש"כ 'גם' פירושו שהוא בא לרבות גם את הנקבה שלו שהיא הלילי"ת
[שנח] שהיא באה להתיצב על ה' ולקטרג על מי שלא חושש על כבוד שמו יתברך (רמ"ק).

מפרש ענין איוב ומסביר צדיק ורע לו וצדיק וטוב לו

הַכָּא אֶפְלִיגוּ עִמּוּדֵי קְדָמָאִין דְּעֵלְמָא ובענין איוב שהיה צדיק
נחלקו בו הראשונים עמודי העולם. **חָד אָמַר, אִיּוֹב מַחְסִידִי**
אַמּוֹת הָעוֹלָם הָזֶה [שנח]. **וְחָד אָמַר, מַחְסִידִי יִשְׂרָאֵל הָזֶה.**
וְאַלְקִי, לְכַפֵּרָא עַל עֵלְמָא אחד אמר שאיוב היה מחסדי אומות העולם
ואחד אמר שהוא היה מחסידי ישראל והוא לקח בכדי לכפר על העולם [שח]. **דְּהָא**



מקום אזי הנשמות מוצאין הדרך שירדו משם
עד מלכות בית דוד, ובשאיין ישראל עושין
רצונו של מקום אזי נפסקו הצינורות
והנשמות היורדות מאת ה' יתברך לבינה,
שמשם הם יורדים למדת המלכות, אין
מוצאין הדרך ועומדים שם במידת הבינה,
לא עולין למעלה ולא יורדין למטה, באותה
שעה באין הקלי' שהם צד שמאל ונוטלין
אותם, אומר הקב"ה מה אעשה לאותם
הנשמות שהם מתחת כסא הכבוד, באותה
שעה יביא אותם בחסידי אומות העולם
שיבוא זמן אחד שיתגייירו או יהיו יראים
מהשם ית', זהו סוד נשמות חסידי אומות
העולם מהיכן הם באים.

[שח] כדאיתא בבבא בתרא דף טו עמוד ב'
תנאי היא; דתניא, רבי אלעזר אומר: איוב

[שנח] וביאר הרמ"ז שנראה שהוא סוד
אצילות הקליפות שלא נתקנו בו אלא זו"ן
שלו, והוא עשו ואשתו, כנזכר באדם ישר
ראש דרוש הקליפות, ולפי שהיא המדרגה
היותר עליונה שבס"א ויש בה רוחניות כנודע
(בראשית כה, כח) כי ציד בפיו, לכן יש בהם
מבוא בין גבורי הגבורה בני האלהים, כי
צ"ד גי' ב' פעמים ב"ן ככתוב בליקוטי תורה
פרשת תולדות, וראשו הוא במערת המכפלה
אצל יצחק אביו.

[שנח] ובענין זה כתב האמת ליעקב (מארגי)
כרך משפטים עמ' תי"ד וז"ל: סוד נחמד וראוי
להעלימו ממי שלא דרך בזאת החכמה, אמרו
נשמות חסדי אומות העולם על דרך הסוד
מהיכן הם באים, ארז"ל שהנשמות הם באים
מהבינה, וכשישראל עושין את רצונו של

יֹמָא חָד אֲשַׁכְּחִיה רַב הַמְּנוּנָא לְאַלְיָהוּ. אָמַר לֵיהּ,
וְדַאי תַּנִּינָן דְּאִית צְדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ וּבִעֲנִין זֶה יוֹם
אֶחָד מִצֵּא רַב הַמְּנוּנָא אֶת אֲלִיהוּ הַנְּבִיא, וּשְׁאַל אוֹתוֹ אֲלִיהוּ הַנְּבִיא שְׁהִירִי וְדַאי שְׁנִינוּ שִׁישׁ
צְדִיק וְרַע לוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ וּמָה הִטְעַם לֹזָה [שסא]. אָמַר, צְדִיק, כָּל
שְׂמִמְעָטִין לוֹ חוֹבוֹתָיו נוֹתְנִין לוֹ בְּעוֹלָם הָזֶה חוֹבוֹ, וְעַל

אור הרשב"י

[שסא] ובענין זה איתא בברכות דף ז' עמוד
א' ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: שלשה
דברים בקש משה מלפני הקדוש ברוך הוא
ונתן לו; בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן
לו, שנאמר: הלא בלכתך עמנו, בקש שלא
תשרה שכינה על אומות העולם ונתן לו,
שנאמר: ונפלינו אני ועמך, בקש להודיעו
דרכיו של הקדוש ברוך הוא ונתן לו, שנאמר:
הודיעני נא את דרכיך; אמר לפניו: רבונו של
עולם! מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק
ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?
אמר לו: משה, צדיק וטוב לו – צדיק בן
צדיק, צדיק ורע לו – צדיק בן רשע, רשע
וטוב לו – רשע בן צדיק, רשע ורע לו – רשע
בן רשע.

אמר מר: צדיק וטוב לו – צדיק בן צדיק,
צדיק ורע לו – צדיק בן רשע. איני? והא
כתיב: פקד עון אבות על בנים, וכתיב:
ובנים לא יומתו על אבות ורמינן קראי
אהרדי ומשנינן: לא קשיא, הא – כשאוחזין
מעשה אבותיהם בידיהם, הא – כשאין
אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם! אלא, הכי

בימי שפוט השופטים היה, שנאמר: הן אתם
כולכם חזיתם ולמה זה הבל תהבלו, איזה דור
שכולו הבל? הוי אומר: זה דורו של שפוט
השופטים. רבי יהושע בן קרחה אומר: איוב
בימי אחשורוש היה, שנאמר: ולא נמצא
נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ, איזהו
דור שנתבקשו בו נשים יפות? הוי אומר: זה
דורו של אחשורוש. ואימא: בימי דוד,
דכתיב: ויבקשו נערה יפה! התם בכל גבול
ישראל, הכא בכל הארץ. רבי נתן אומר:
איוב בימי מלכות שבא היה, שנאמר: ותפל
שבא ותקחם. והכ"א: איוב בימי כשדים היה,
שנאמר: כשדים שמו שלשה ראשים. ויש
אומרים: איוב בימי יעקב היה, ודינה בת
יעקב נשא, כתיב הכא: כדבר אחת הנבלות
תדברי, וכתיב התם: כי נבלה עשה בישראל.
ובולחו תנאי סבירא להו דאיוב מישראל
הוה, לבר מיש אומרים, דאי ס"ד מאומות
העולם הוה, בתר דשכיב משה מי שריא
שכינה על עובדי כוכבים? והא אמר מר:
בקש משה שלא תשרה שכינה על עובדי
כוכבים ונתן לו, שנאמר: ונפלינו אני ועמך.

הלימוד היומי

בֶּן צַדִּיק וְרַע לוֹ. וְכָל שְׂמֵרְבִּין עֲוֹנוֹתָיו, וּמִמֶּעֵטִין
 זְכוּיָתָיו, נוֹתְנִין לוֹ שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ
 וְהַשִּׁיב לוֹ רַב הַמִּנּוֹנָא שְׂצָדִיק שְׂמֻמּוּעֵסִים עֲוֹנוֹתָיו נִפְרָעִים מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה מִעֲוֹנוֹתָיו, וְלִכְּנָן
 הוּא סוּד צַדִּיק וְרַע לוֹ, אִמְנָם אִם מְרֻבִּים עֲוֹנוֹתָיו אִזּוּ נוֹתְנִים לוֹ אֶת שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלִכְּנָן
 הוּא רָשָׁע וְטוֹב לוֹ בְּכַדִּי לְטוֹרְדוֹ מִהָעוֹלָם הַבֶּא. אָמַר לֵיהּ, דִּינֵי דְמֵאֲרִי
 עֲלֵמָא עֲתִיקִין (ס"א עֲמִיקִין) וְאָמַר לוֹ אֲלֵיהּ לְרַב הַמִּנּוֹנָא שְׁאִין הַדְּבַר כְּפִשּׁוּטוֹ, כִּי
 בְּאִמְתָּ דִּינֵי שֶׁל רִיבּוֹן הָעוֹלָמִים נִעְלָמִים וְנִסְתָּרִים אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְּבַעֲי
 קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכַפָּרָא חוּבִין דְּעֲלֵמָא, אֲלֵקִי
 בְּדִרְוּעָא דְּלֶהוֹן, וְאִסִּי לְכוּלָּהוּ אֲבָל יֵשׁ בּוֹזֵה סִיבָה אַחֲרֵת, וְהוּא שְׁבַשְׁעָה
 שְׂרוּצָה הַקִּבָּה לְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹת הָעוֹלָם הוּא מַלְקָה וּמַעֲנִישׁ אֶת הַזֹּרוּעַ שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא הַצַּדִּיק
 שְׁבָדוֹר וְעִי"ב יֵשׁ רְפוּאָה לְכוֹלָם (מִק"מ). מֵתָל לְאַסִּיָּא, דְּאַלְקִי
 לְדִרְוּעָא, לְשִׁיזְבָּא לְכָל שִׁיפִין וְהוּא מִשָּׁל לְרֹפֵא שְׁמִלְקָה אֶת הַזֹּרוּעַ
 וּמִקִּיז מִמֶּנּוּ דָם בְּכַדִּי לְרִפְאוּת אֶת כָּל אַבְרֵי הַגּוֹף. בְּכֹמָה דְּכֶתִיב, (יִשְׁעִיָּה נֶג)
 וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵנוּ וְגו' וְהוּא סוּד מִשְׁכֵּב 'וְהוּא מַחֲלֵל מִפְּשָׁעֵנוּ', דְּהֵיִינוּ
 שְׂהַצַּדִּיק סוֹבֵל בְּכַדִּי לְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹת הַדּוֹר וְלִכְּנָן הוּא צַדִּיק וְרַע לוֹ.

אור הרשב"י

קאמר ליה: צדיק וטוב לו - צדיק גמור, לו - רשע שאינו גמור, רשע ורע לו - רשע
 צדיק ורע לו - צדיק שאינו גמור, רשע וטוב גמור.

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

ביום הדין יש שבעים דיינים עליונים – מהם סניגורים ומהם קטיגורים לדון את העולם ואת האדם בפרט

כָּמָה דְּאֶתְמַר, בְּהִהוּא יוֹמָא שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּקַיִימִין שְׁבַעֵין קַתְדָרָאִין לְמִידָן דִּינָא לְעֶלְמָא ומה שביארנו בסוד

בני אלהים, הוא כמו שלמדנו שבאותו יום של ר"ה עומדים בו שבעים כסאות של דין לשבעים הדיינים העליונים בכדי לדון דין לכל העולם, **כָּמָה אֵינוֹן מֵאֲרִי**

תְּרִיסִין, קַטִּיגוֹרִין, דְּקַיִימִי לְעִילָא והם כמה בעלי מגינים המקטרגים העומדים למעלה. **אֵלִין מִיַּיִמִּין לְזָכוֹ וְאֵלִין מִשְׁמָאלִין לְחֻבָּא, לְאֲדַפְרָא חֻבִּין דְּעֶלְמָא, חֻבִּין דְּכָל חָד וְחָד**

ואלו שהם מימין הם מעוררים זכות על האדם, ואלו שהם משמאל הם מעוררים חובה על האדם, בכדי להזכיר את עוונות העולם, ובתחילה הם מזכירים את עוונות העולם בכללות ואח"כ הם מזכירים בפרטות את עוונות כל אחד ואחד. **וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ לְפָר נֶשׁ, לְפָרְשָׁא חֻבּוֹי, כָּל חָד וְחָד כָּמָה דְּאִיהוּ** ולכן צריך האדם לפרש ולפרט את חטאיו בווידי שבין התקיעות כל אחד ואחד כמו שהוא חטא [שסב],

אור הרשב"י

ואמנם אפילו בלחש לא היה נוהג להתודות אלא בעת תקיעת שופר דמיושב לפי שאז מתערבב השטן ואינו משגיחים לקטרג ואז דברי הוידי עולים למעלה בהתחברות קול השופר העולה למעלה גם היה נוהג מורי ז"ל לבכות הרבה בתפלת ר"ה אפילו שהוא יו"ט ומכ"ש בתפילת יוה"כ. והיה אומר מו"ל כי מי שאין בכיה נופלת עליו בימים האלו הוא

[שסב] ובענין זה איתא בשער הכוונות – דרושי ראש השנה וז"ל: אמנם בענין הוידי ביום ר"ה נמצאו בס"ה מאמרים חלוקים כי ממאמר אחד נראה דאסור לפרשא חטאיו בהאי יומא ובמ"א נראה להיפך. ומוז"ל היה נוהג להתודות על חטאיו בלחש שלא ישמעו הדברים לאזניו והיה אומר כי המאמר הא' שבס"ה לא אסר אלא בקול רם ולא בלחש.

הלימוד  היומי